

PSALMEN

16, 40, 41

David als voorafbeelding van de opstanding,
het offer en het verraad van de Messias.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/psalmen/16-40-41

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Messiaanse psalmen en het koninkrijk	2 min	4
2	Psalm 16 voorzegt de opstanding	3 min	4
3	Psalm 16 gelezen en messiaans geduid	4 min	7
4	Mijn goedheid en mijn welzijn bij God	3 min	9
5	Afgoden en hun vereerders	2 min	11
6	De HEERE als erfdeel en raadsman	3 min	12
7	God aan de rechterhand als helper	2 min	13
8	Rust in de hoop op de opstanding	2 min	14
9	Sjeool, Hades en het graf	3 min	16
10	Christus zag geen ontbinding	3 min	17
11	Vreugde in Gods tegenwoordigheid	2 min	19
12	Petrus verklaart Psalm 16	3 min	20
13	Paulus verklaart Psalm 16	2 min	23
14	Inleiding en lezing van Psalm 40	5 min	24

15	Uit de kuil naar een nieuw lied	2 min	28
16	De Messias spreekt in de gemeente	2 min	29
17	God verlangt meer dan offers	4 min	31
18	David en Christus doen Gods wil	5 min	33
19	Jezus vervangt het oude offerstelsel	3 min	35
20	Christus' offer eens en voor altijd	3 min	37
21	Doorboorde oren en een bereid lichaam	2 min	39
22	Psalm 41: Davids ziekte en vijanden	4 min	41
23	De mogelijke achtergrond van Davids ziekte	3 min	43
24	Davids bedreigde koningschap en verraad	2 min	44
25	David als voorafbeelding van Christus	2 min	46
	Om verder te lezen		47

1

Messiaanse psalmen en het koninkrijk

We gaan verder met onze studie van de messiaanse Psalmen. In de vorige lezing hebben we gesproken over vier messiaanse Psalmen die te maken hadden met het Koninkrijk van de Messias. We hebben gesproken over Psalm 2, Psalm 45, Psalm 72 en Psalm 110. Al deze Psalmen hadden één ding gemeen: ze schilderden de Messias af als een groot Koning over een wereldwijd Koninkrijk. We weten, omdat de schrijvers van het Nieuwe Testament het voor ons zo hebben uitgelegd, dat dit Koninkrijk de gemeente is. Die breidt zich door de prediking van het Evangelie steeds verder over de hele wereld uit. Jezus regeert in dit Koninkrijk.

We willen ons nu richten op enkele andere messiaanse profetieën, die niet zozeer de nadruk leggen op de koninklijke rol van de Messias. Sommige daarvan verwijzen naar een bepaalde gebeurtenis of een bepaald kenmerk van Zijn leven. Er zijn verschillende Psalmen die, kort of uitvoerig, over Zijn lijden spreken. De Psalm die we uiteindelijk zullen moeten behandelen, Psalm 22, is erg lang en behandelt Zijn lijden uitvoerig. Maar er zijn andere Psalmen waarin er terloops naar wordt verwezen. Ook worden verschillende aspecten van Zijn karakter en Zijn bediening in een aantal Psalmen naar voren gebracht.

2

Psalm 16 voorzegt de opstanding

Een van de Psalmen die heel duidelijk een messiaanse Psalm is, is Psalm 16. Deze Psalm wordt door twee apostelen aangehaald, Petrus en Paulus, en zij zijn het er beiden geheel over eens dat hij over de opstanding van Christus spreekt.

De apostel Paulus zette in 1 Korinthe 15 voor de Korintheïers opnieuw het Evangelie uiteen dat zij in Korinthe van hem hadden gehoord. In 1 Korinthe 15, vanaf vers 3, zei hij:

Want ik heb u ten eerste overgeleverd wat ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onze zonden, overeenkomstig de Schriften,

1 KORINTHE 15:3

Paulus zei dat Jezus' dood overeenkomstig de Schriften was. Daarmee bedoelde hij natuurlijk de Schriften van het Oude Testament, want dat waren de enige Schriften waartoe Paulus toegang had. Er was nog geen Nieuwe Testament. Hij zei dat Jezus op de derde dag is opgestaan, overeenkomstig de Schriften.

We zouden ons kunnen afvragen naar welke Schriften uit het Oude Testament Paulus verwees toen hij sprak over de vervulling van de Schrift in Jezus' opstanding uit de dood. We weten zeker dat Psalm 16 ten minste een van die Schriftgedeelten is, want Paulus haalde hem aan in Handelingen 13, vers 35 tot en met 37. Daar paste hij hem toe op de opstanding van Jezus Christus.

De apostel Petrus had eerder, op de Pinksterdag in Handelingen 2, hetzelfde gedaan. Toen Petrus tegenover de Joden de opstanding van Christus verdedigde, of daarover tot hen predikte, haalde ook hij deze Psalm aan. In beide gevallen werden de laatste vier verzen van de Psalm aangehaald. Het eerste deel van de Psalm werd niet aangehaald. Beide apostelen zijn het erover eens dat dit over de opstanding van Christus gaat.

De reden waarom ik dit zo sterk benadruk, is dat je er misschien geen passage over de opstanding in zou herkennen als je de Psalm zelf zou lezen zonder dit te weten. Er staat namelijk geen specifieke uitspraak dat die-en-die uit de dood zal opstaan. Het lijkt in feite duidelijk een Psalm van David te zijn, over Davids eigen lijden en over zijn eigen hoop op bevrijding uit de macht van de dood.

David verkeerde vaak in gevaar. Als koning kende hij dikwijls perioden van veiligheid en voorspoed, maar er waren ook tijden in zijn leven waarin hij door het ene of het andere gevaar werd opgejaagd. Als hij niet tegenover Goliath stond, was hij op de vlucht voor Saul en leefde hij in grotten en holen in de aarde. Nadat hij koning was geworden, probeerde zijn zoon Absalom tegen hem in opstand te komen. Binnen zijn machtsgebied waren ook veel heidense volken die van tijd tot tijd tegen hem opstonden, zoals de Filistijnen en anderen. David verkeerde dus vaak in gevaar en werd soms verraden door vertrouwde vrienden en metgezellen.

We zien dat een aantal van zijn Psalmen spreekt over een schijnbaar wanhopige toestand. Maar als het erop aankomt, zijn de meeste Psalmen heel optimistisch. Midden in zijn gevaren ziet David bevrijding gewoonlijk als de uiteindelijke afloop. Hij verwacht werkelijk dat God hem te hulp zal komen. Deze Psalm vormt daarop geen uitzondering. Hij eindigt heel optimistisch, hoewel David hem kennelijk schreef in een tijd waarin hij mogelijk met de dood werd bedreigd.

3

Psalm 16 gelezen en messiaans geduid

We zullen de Psalm helemaal doorlezen en daarna gedeelten ervan bespreken. Hij zei:

Bewaar mij, o God, want ik heb tot U de toevlucht genomen. Mijn ziel, u hebt tegen de HEERE gezegd: U bent de Heere; mijn goedheid is niet voor U, maar voor de heiligen die op de aarde zijn, en de machtigen, in wie ik al mijn vreugde vind. Groot wordt het leed van hen die andere goden geschenken geven; ik echter giet geen plengoffers van bloed voor ze uit en neem de namen ervan niet op mijn lippen. De HEERE is mijn enig deel en mijn beker. U onderhoudt wat het lot mij toeweest. De meetsnoeren zijn voor mij in lieflijke plaatsen gevallen, ja, een prachtig erfelijk bezit heb ik gekregen. Ik loof de HEERE, Die mij raad heeft gegeven; zelfs 's nachts onderwijzen mij mijn nieren.

PSALMEN 16:1-7

Ik stel mij de HEERE voortdurend voor ogen; omdat Hij aan mijn rechterhand is, wankel ik niet. Daarom is mijn hart verblijd en mijn eer verheugt zich, ook zal mijn lichaam veilig wonen. Want U zult mijn ziel in het graf niet verlaten, U laat niet toe dat Uw Heilige ontbinding ziet. U maakt mij het pad ten leven bekend; overvloed van blijdschap is bij Uw aangezicht, lieflijkheden zijn in Uw rechterhand, voor altijd.

PSALMEN 16:8-11

De eerste zeven verzen vormen het gedeelte van de psalm dat in het Nieuwe Testament niet op Christus wordt betrokken. Dat betekent niet dat er niets in staat wat naar Christus verwijst. Ik zeg alleen dat het in het Nieuwe Testament niet wordt aangehaald als een verwijzing naar Christus. Dit is het geval met veel van de psalmen

die we messiaanse psalmen zouden noemen, de psalmen die informatie over de Messias geven. Heel vaak is het grootste deel van de psalm helemaal niet van toepassing op Christus, of lijkt dat niet zo te zijn, terwijl één, twee of drie verzen, of de helft van de psalm, in feite het gedeelte vormen dat in het Nieuwe Testament wordt aangehaald.

Het lijkt erop dat de messiaanse psalmen vaak over de eigen ervaring van de psalmist spreken. En midden in zijn uiteenzetting komt dan een gedeelte waarin de Heilige Geest een glimp geeft van het toekomstige lijden of de toekomstige ervaringen van de komende Messias, Die een van Davids nakomelingen zou zijn.

Hier zien we dat David in de eerste zeven verzen om bewaring roept. Zijn eerste smeekbede, in het eerste vers, luidt:

Bewaar mij, o God, want ik vertrouw op U.

PSALMEN 16:1

Iemand bidt gewoonlijk niet zo'n gebed tenzij hij in gevaar verkeert. Bewaar mij, houd mij in leven, red mij. Er wordt niet duidelijk uitgelegd waarin zijn gevaar bestond, maar hij is er heel zeker van dat hij eraan zal ontkomen, want in vers 10 zegt hij:

Want U laat mij niet achter in de hel en U laat Uw Heilige niet tot ontbinding overgaan.

Voor David kan dit eenvoudigweg een verwijzing zijn geweest naar bewaring voor de dood. Dat wil zeggen dat het zijn vijanden niet zou worden toegestaan hem gevangen te nemen en te doden. Hij zal met andere woorden niet worden achtergelaten om te vergaan. Dat is in wezen hoe vers 10 geparafraseerd zou kunnen worden:

U laat me niet weggroten.

David kan dit gezegd hebben in de zin dat hij eenvoudig verwachtte aan het gevaar van de dood te ontkomen, hoewel wij weten dat het een heel letterlijke vervulling heeft in Jezus, Die uit het graf kwam.

4

Mijn goedheid en mijn welzijn bij God

Sommige van deze verzen in het eerste gedeelte zijn een beetje moeilijk te begrijpen. Hij zegt bijvoorbeeld:

Mijn ziel, je hebt tegen de Heer gezegd: U bent mijn Heer. Mijn goedheid voegt niets aan U toe, maar komt ten goede aan de heiligen op aarde en aan de voortreffelijke mensen, in wie ik al mijn vreugde vind.

Er zijn verschillende manieren om deze uitdrukking te proberen te begrijpen:

Mijn goedheid voegt niets aan U toe.

We kunnen er misschien enig licht op werpen door even naar Psalm 73 en vers 25 te gaan. Dat zou een uitspraak kunnen zijn die hetzelfde bedoelt, al hoeft dat niet zo te zijn. Psalm 73:25 zegt:

Bezwijkt mijn lichaam en mijn hart, dan is God de rots van mijn hart en voor eeuwig mijn deel.

PSALMEN 73:26

Er bestaat een alternatieve vertaling van de woorden die we hier voor ons hebben in Psalm 16:

mijn goedheid is niet voor U,

PSALMEN 16:2

en die kunnen worden vertaald als: „Mijn welzijn bestaat niet naast U.” Dat klinkt misschien als een vreemde formulering, maar eigenlijk niet veel vreemder dan: „Mijn goedheid strekt zich niet tot U uit.” Als het inderdaad vertaald moet worden met: „Mijn welzijn bestaat niet naast U”, dan zou dat betekenen dat U mijn volledige welzijn bent. Al mijn welzijn ligt in U besloten, en naast U is er niets waarop ik vertrouw voor mijn welzijn. Dat zou natuurlijk overeenkomen met Psalm 73:25:

Wie heb ik in de hemel behalve U? En naast U verlang ik naar niemand op aarde.

Dat kan zijn wat hij zegt, en dat zou heel goed kunnen. Dit is een van de alternatieve vertalingen die andere vertalers aanbieden.

Als dat echter de betekenis is, verklaart het vers 3 niet:

Mijn ziel, u hebt tegen de HEERE gezegd: U bent de Heere; mijn goedheid is niet voor U, maar voor de heiligen die op de aarde zijn, en de machtigen, in wie ik al mijn vreugde vind. Groot wordt het leed van hen die andere goden geschenken geven; ik echter giet geen plengoffers van bloed voor ze uit en neem de namen ervan niet op mijn lippen. De HEERE is mijn enig deel en mijn beker. U onderhoudt wat het lot mij toeweest. De meetsnoeren zijn voor mij in lieflijke plaatsen gevallen, ja, een prachtig erfelijk bezit heb ik gekregen. Ik loof de HEERE, Die mij raad heeft gegeven; zelfs 's nachts onderwijzen mij mijn nieren. Ik stel mij de HEERE voortdurend voor ogen; omdat Hij aan mijn rechterhand is, wankel ik niet.

PSALMEN 16:2-8

Eerlijk gezegd weet ik niet hoe ik deze twee verzen met elkaar moet verbinden en er een gedachtegang uit kan halen die heel begrijpelijk is. Misschien zegt hij in het eerste van deze verzen:

Mijn goedheid voegt niets aan U toe, waarmee hij in wezen zegt: „Mijn persoonlijke gerechtigheid reikt niet tot het niveau van Uw persoonlijke gerechtigheid, maar alleen tot het niveau van de andere heiligen op aarde, in wie ik vreugde vind.” Dat wil zeggen: in mijn persoonlijke gerechtigheid ben ik vergelijkbaar met andere godvrezende mensen, maar niet met U. Dat is een andere mogelijke weergave van de gedachte, hoewel het bepaald niet gemakkelijk is om hier uitsluitsel over te krijgen.

5

Afgoden en hun vereerders

Dan staat er in vers 4:

Wie achter een andere god aanloopt, krijgt steeds meer verdriet.

Hij zegt dat zij die geen volgelingen van Jehova zijn, maar andere goden aanbidden, veel verdriet zullen krijgen. Dit lijkt erop te wijzen dat zijn vijanden op dat moment geen Joden waren. Later in de Joodse geschiedenis waren er tijden waarin zij andere goden aanbaden, maar in de tijd van David werden er in Israël geen andere goden aanbeden. Wanneer hij dus spreekt over mensen die andere goden aanbidden, en die mensen heeft hij hier duidelijk in gedachten, denkt hij aan heidenen, waarschijnlijk Filistijnen. Zij vormden gewoonlijk het grootste probleem dat hij ooit tegenkwam buiten zijn eigen volk. Misschien doelt hij op de Filistijnen, die Dagon en andere valse goden aanbidden. Het is heel goed denkbaar dat zij degenen zijn die hem op dat moment onderdrukken of kwellen. En daarom zegt hij over hen: 'Ik weet dat zij andere goden aanbidden. Daarom zal God uiteindelijk verdriet over hen brengen.'

In Exodus 23:13 staat:

Bij alles wat Ik tegen u gezegd heb, moet u op uw hoede zijn. U mag niet aan de naam van andere goden denken, die mag niet uit uw mond gehoord worden!

EXODUS 23:13

Je hoort de naam van andere goden niet uit te spreken, tenminste niet op een eerbiedige of aanbiddende manier. En hij zegt: 'Ik zal de bloedige plengoffers die zij aan hun valse goden brengen niet brengen, en ik zal hun namen niet op mijn lippen nemen om hen te aanbidden.'

Hij zei:

De meetsnoeren zijn voor mij in lieflijke plaatsen gevallen, ja, een prachtig erfelijk bezit heb ik gekregen. Ik loof de HEERE, Die mij raad heeft gegeven; zelfs 's nachts onderwijzen mij mijn nieren.

PSALMEN 16:5-6

6

De HEERE als erfdeel en raadsman

Dat de meetsnoeren voor hem gevallen zijn, verwijst naar de meetsnoeren waarmee de grenzen van iemands persoonlijke grondbezit werden opgemeten. Toen Jozua het volk Israël binnenbracht, kreeg ieder van hen een toegewezen deel van het land als erfdeel. Dat ging in dezelfde familie van generatie op generatie over. Hij verwijst hier naar het land dat hij heeft geërfd, of gebruikt in elk geval termen waarmee dat land wordt beschreven. De meetsnoeren hebben te maken met de grenzen van het land.

Dat wil zeggen: de grenzen van het gebied dat ik heb geërfd, omsluiten goede of aantrekkelijke, aangename plaatsen.

Maar aangezien hij zojuist heeft gezegd:

De Heer is mijn erfdeel, spreekt hij waarschijnlijk niet letterlijk over het land dat hij heeft geërfd. Hij spreekt over de Heere en gebruikt beeldspraak. Zoals een man zich zou verheugen over een goed stuk land dat hij heeft geërfd en dat heel mooi en heel aangenaam is, zo heeft hij in geestelijke zin iets heel aangenaams en heel goeds geërfd. En dat is een relatie met de Heere.

Dan zegt hij:

Ik loof de HEERE, Die mij raad heeft gegeven; zelfs 's nachts onderwijzen mij mijn nieren.

PSALMEN 16:7

Het Engelse woord ‘reins’ betekent hier ‘nieren’. De mensen in de oudheid geloofden dat de nieren iets te maken hadden met je diepste gedachten, je geweten, je emoties, enzovoort.

Het lijkt op de manier waarop wij in het moderne Nederlands soms zeggen: ‘Ik houd met heel mijn hart van deze persoon.’ Je hart is in werkelijkheid slechts een bloedpomp onder de vijfde rib. Het is niet echt iets wat liefheeft of haat, voor zover wij weten tenminste. Het is niet de plaats waar emoties vandaan komen. Wij geloven eigenlijk dat ze ergens uit de geest voortkomen. Maar symbolisch spreken we erover dat dit deel van ons lichaam bepaalde emoties voelt.

Voor de Joden uit de oudheid hadden de nieren een soortgelijke betekenis. En overal in de Psalmen zullen we veel verwijzingen naar de nieren in deze betekenis aantreffen. Ze spreken over de innerlijke mens, de denkprocessen, het geweten en de gevoelens van de innerlijke mens. We zouden het zelfs gelijk kunnen stellen aan de geest van de mens die in hem is. En dus zegt hij: ‘God geeft mij raad, maar ook mijn innerlijke mens geeft mij raad en onderwijst mij in de nachtelijke uren.’ Daarmee verwijst hij naar het feit dat hij ’s nachts nadenkt en over de dingen van God mediteert. Uit zijn binnenste komen inzicht en wijsheid voort, wat ook verband houdt met de raad die hij van de Heere krijgt.

7

God aan de rechterhand als helper

Nu komen we bij het gedeelte dat over Jezus wordt aangehaald:

Daarom is mijn hart verblijd en mijn eer verheugt zich, ook zal mijn lichaam veilig wonen.

PSALMEN 16:9

Zeggen dat God aan je rechterhand is, lijkt een omkering van de formulering die we bijvoorbeeld in Psalm 110 aantreffen, waar Jehova tegen Jezus zei:

Een psalm van David. De HEERE heeft tot mijn Heere gesproken:
Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gemaakt zal
hebben tot een voetbank voor Uw voeten.

PSALMEN 110:1

Als je aan Zijn rechterhand bent, kan Hij uiteraard niet tegelijkertijd aan jouw rechterhand zijn. Want als iemand aan je rechterhand is, sta jij aan zijn linkerhand. Zo zit het nu eenmaal in elkaar.

We moeten dit dus niet letterlijk opvatten, alsof Jezus de Vader aan Zijn rechterhand heeft. Het betekent dat de positie aan de rechterhand, of dat iemand aan de rechterhand staat, inhoudt dat hij een helper is. Hij is Zijn naaste helper. En wanneer God dus tegen Jezus zegt:

Ga aan mijn rechterhand zitten, betekent dit: 'Ik wil dat U Mijn naaste medewerker bent, Mijn naaste metgezel en helper, en een partner.' In feite spreekt het over partnerschap.

En hier gebruikt Hij hetzelfde beeld, zonder het letterlijk te willen nemen. Hij zegt: 'God is Mijn partner. Ik heb Hem aan Mijn rechterhand gesteld. Hij is dichtbij om Mij te helpen. Daarom weet Ik dat Ik niet zal vallen of aan het wankelen zal worden gebracht.'

8

Rust in de hoop op de opstanding

En dan zegt hij in vers 9:

Daarom is mijn hart verblijd en mijn eer verheugt zich, ook zal
mijn lichaam veilig wonen.

PSALMEN 16:9

David bedoelde hiermee waarschijnlijk dat hij ondanks de gevaren 's nachts goed zou kunnen slapen, omdat God bij hem was. Als dat zo is, zou het overeenkomen met enkele dingen die hij in een paar eerdere Psalmen zei.

Psalm 3 werd ook geschreven toen David in gevaar verkeerde, en in vers 5 zei hij:

**Ik lag neer en sliep; ik ontwaakte, want de HEERE
ondersteunde mij.**

PSALMEN 3:6

David gaf dus te kennen dat hij in gevaar verkeerde, maar vanwege zijn geloof in God toch goed sliep. In Psalm 4 deed hij een soortgelijke uitspraak. Ook Psalm 4 bevat zo'n uitspraak. In vers 8, uitgesproken toen David door zijn vijanden in gevaar werd gebracht, staat:

**In vrede zal ik gaan liggen en weldra slapen, want U alleen,
HEERE, doet mij veilig wonen.**

PSALMEN 4:9

Opnieuw zegt hij:

Ik ga vol vertrouwen liggen en slaap rustig, omdat God de enige is op wie ik vertrouw voor mijn veiligheid.

Hier zegt hij:

Ook mijn lichaam zal hoopvol rusten, wat voor David waarschijnlijk betekende: „Omdat ik hoop op Gods behoud en erop vertrouw dat Hij mij bewaart, kan ik rusten. Ik kan slapen. Ik kan ontspannen en vrede hebben.” Maar wanneer dit later op Jezus wordt toegepast, zien we dat het rusten van Zijn vlees in hoop verwijst naar het feit dat Zijn lichaam werkelijk in het graf rust, als het ware in het graf slaapt, maar wel in hoop. Hoewel Jezus' lichaam in het graf ligt, is er zelfs terwijl Hij in het graf ligt hoop, en dat is de hoop op de opstanding.

Dit is waarop Hij hoopt, in vers 10:

Want U zult mijn ziel in het graf niet verlaten, U laat niet toe dat Uw Heilige ontbinding ziet.

PSALMEN 16:10

Oftewel: U zult niet toestaan dat Uw Heilige ontbinding ziet.

9

Sjeool, Hades en het graf

Er staan hier een paar woorden die we maar beter kunnen uitleggen. Eén daarvan is het Engelse woord „hell”, oftewel „hel”. Het onderliggende Hebreeuwse woord is Sheol. Het wordt vaak gebruikt in het Oude Testament. Soms vertalen nieuwere Engelse vertalingen het niet met „hell”. Ze laten het gewoon in het Hebreeuws staan. Ze behouden het woord Sheol. Er is ook een equivalent in het Nieuwe Testament. Het Nieuwe Testament is natuurlijk in het Grieks geschreven, en het Griekse woord voor Sheol is Hades.

In het Oude Testament kom je vaak het woord Sheol tegen, en in het Nieuwe Testament het woord Hades. In beide gevallen is het in Engelse Bijbelvertalingen niet ongebruikelijk om het met „hell” te vertalen. Sheol en Hades worden daarin beide vaak met „hell” weergegeven. In andere gevallen staat er „the grave”, oftewel „het graf”. Het is niet altijd gemakkelijk om in elk afzonderlijk geval vast te stellen welke vertaling bedoeld is, want beide zijn geldige vertalingen. Sheol en Hades kunnen volgens dit betoog beide zowel met „hel” als met „het graf” worden vertaald.

In dit geval hebben de Engelse vertalers voor „hell” gekozen, maar er had ook „the grave”, „het graf”, kunnen staan. Voor het betoog maakt dat volgens de spreker niet uit. Het verwijst óf naar het feit dat Jezus’ ziel naar de hel ging toen Hij dood was en daar drie dagen in de hel doorbracht — en er worden enkele andere Schriftgedeelten aangevoerd ter ondersteuning van dit standpunt, hoewel geen daarvan doorslaggevend is, moet ik zeggen — óf het zegt eenvoudig:

U laat mij niet — met mijn ziel wordt in het Oude Testament natuurlijk gewoon mijn persoon bedoeld — U laat mij met andere woorden niet in het graf blijven.

Opnieuw ziet het vooruit naar de opstanding:

U laat me niet achter in het graf, of:

U laat mijn ziel niet achter in de hel.

Het ene of het andere wordt als betekenis bedoeld, en beide zijn natuurlijk waar van Jezus.

Als het betekent dat Zijn ziel de hel binnenging en dat Hij daar predikte tot de geesten in de gevangenis, zoals sommigen op grond van verschillende passages suggereren, dan is dat prima. Dit vers ondersteunt dat, en het spreekt nog steeds over het feit dat Hij daar niet zal blijven, dat Hij zal worden opgewekt en daaruit zal komen. Als het daar niet over spreekt, als het niets meer zegt dan:

U laat me niet achter in het graf, dan is dat natuurlijk ook waar van Jezus. Geen van beide levert een probleem op, maar we weten niet precies welke betekenis David voor ogen had. Het lijkt mij dat David waarschijnlijk dacht in de trant van:

U maakt mij het pad ten leven bekend; overvloed van blijdschap is bij Uw aangezicht, lieflijkheden zijn in Uw rechterhand, voor altijd.

PSALMEN 16:11

10

Christus zag geen ontbinding

Dan zegt het tweede deel:

En U laat Uw Heilige niet tot ontbinding overgaan.

Oftewel: U zult niet toestaan dat Uw Heilige ontbinding ziet. Onthoud dat het woord „corruption” in ouder Engels niet morele corruptie betekent, zoals wanneer wij aan corruptie binnen de overheid denken. Wij denken gewoonlijk aan bedriegen, liegen en misleiding. Dat is wat wij vaak onder corruptie verstaan. Maar de werkelijke Engelse betekenis van „corruption” is ontbinding of verrotting. Er staat:

U laat Uw Heilige geen ontbinding zien of ondergaan.

Opnieuw kan David hiermee in zijn eigen gedachten niets meer bedoeld hebben dan dat God hem niet zou laten wegrotten. Hoewel zijn vijanden hem maar al te graag zouden laten wegrotten, zou God niet toestaan dat dit gebeurde. Dat vers kan dat voor David hebben betekend, maar besef dat de Heilige Geest veel meer voor ogen had. Het wordt namelijk heel letterlijk vervuld in Jezus, de enige Mens Die ooit gestorven is en niet werd achtergelaten om weg te rotten.

David zegt hier niet noodzakelijk dat hij naar de hel zal gaan, dat hij in het graf zal liggen of dat hij zal sterven. Hij zegt alleen dat God hem niet aan dat lot zal overlaten. Maar van Jezus weten we dat Hij wel gestorven is. En dat is wat de apostelen opmaken uit vers 9, waar staat:

Want U zult mijn ziel in het graf niet verlaten, U laat niet toe dat Uw Heilige ontbinding ziet.

PSALMEN 16:10

David sprak misschien niet over zijn eigen sterven, maar de Heilige Geest sprak daar over het lichaam van Jezus dat in het graf rustte. Maar het zal daar niet achterblijven. Het zal daar niet tot ontbinding overgaan. Het zal daar niet vergaan. Met andere woorden, het moet opstaan. Het moet weer tot leven komen, anders zal het vergaan.

Er staat:

Ik stel mij de HEERE voortdurend voor ogen; omdat Hij aan mijn rechterhand is, wankel ik niet. Daarom is mijn hart verblijd en mijn eer verheugt zich, ook zal mijn lichaam veilig wonen. Want U zult mijn ziel in het graf niet verlaten, U laat niet toe dat Uw Heilige ontbinding ziet. U maakt mij het pad ten leven bekend; overvloed van blijdschap is bij Uw aangezicht, lieflijkheden zijn in Uw rechterhand, voor altijd.

PSALMEN 16:8-11

De apostelen leggen dit, wanneer zij het citeren, uit als de weg van de opstanding, de weg om weer tot leven te komen. Er staat dat God Jezus liet zien hoe Hij weer tot leven moest komen.

11

Vreugde in Gods tegenwoordigheid

Dit is beslist een ander beeld van de tegenwoordigheid van God dan de gemiddelde ongelovige heeft. De meeste ongelovigen hebben het gevoel dat je, om christen te zijn, zo ongeveer alle genot en alle vreugde moet opgeven. Je moet dan een kleurloos, vreugdeloos leven leiden in een soort wettische slavernij, waarin je alle leuke dingen opgeeft en je neerlegt bij een heel saai bestaan, in de hoop op een toekomstige extase in de hemel.

Maar zo zag David het niet, en Jezus evenmin, over Wie dit spreekt. In de tegenwoordigheid van God is juist volheid van vreugde, en aan Zijn rechterhand zijn genoegens voor eeuwig. Sommige mensen hebben geloofd dat genot iets is wat de duivel heeft bedacht. Maar ik geloof helemaal niet dat de duivel genot heeft bedacht. Ik geloof dat God genot heeft geschapen. Het is duidelijk dat Hij de mens heeft gemaakt. En Hij heeft het vermogen van de mens gemaakt om te genieten van eten, seks, een aangename omgeving, slaap en allerlei andere dingen. Die dingen geven genot, en God heeft genot gemaakt.

De enige reden waarom de duivel mensen ooit genot aanbiedt, is dat het lokaas is om hen tot zonde te verleiden. Ik weet zeker dat de duivel niets liever zou willen dan mensen tot zonde brengen zonder hun daarbij genot te geven. Het genot is meer een concessie die hij hun moet doen om hen tot zonde te brengen. Als het geen genot gaf, zouden ze het niet doen. Maar genot is niet iets wat de duivel heeft bedacht. Genot is iets wat voortkomt uit de tegenwoordigheid van God en uit Zijn rechterhand.

God is een God Die van genot houdt. Ik bedoel geen vleeselijke, kwade, zondige genoegens, maar genot. Er is grote geestelijke vreugde en groot genot voor de ziel: emotionele vreugde in een relatie met God en in Zijn tegenwoordigheid. Wij kunnen in Zijn tegenwoordigheid komen. Natuurlijk zouden we in wezen in Zijn tegenwoordigheid moeten leven. We zouden elke ochtend voor Hem moeten komen en onze dag bewust in Zijn tegenwoordigheid moeten leven.

12

Petrus verklaart Psalm 16

Wat deze verzen over de opstanding van Jezus betreft: een Jood kon deze verzen vele eeuwen lang lezen, en ik weet zeker dat de Joden deze verzen vele eeuwen lang hebben gelezen, zonder ooit te vermoeden dat ze iets met de opstanding te maken hadden. Maar je kunt zien hoe de apostelen ze begrepen, en je kunt zelfs hun redenen daarvoor zien. Het zou leerzaam voor ons zijn als we kort konden kijken naar de passages in Handelingen waar dit wordt geciteerd, en naar de uitleg van de apostelen.

Toen Jezus het verstand van Zijn discipelen opende, zodat zij de Schriften konden begrijpen, begonnen zij in passages zoals deze dingen te zien die Joodse schriftgeleerden en rabbijnen nooit hadden gezien. En dat terwijl zij deze passage door de eeuwen heen waarschijnlijk tientallen of honderden keren hadden bestudeerd.

Wanneer Petrus dit in Handelingen 2 citeert, begint het citaat bij vers 25. Hij zegt:

Want David zegt over Hem: Ik zag de Heere altijd voor mij, want Hij is aan mijn rechter hand, opdat ik niet zou wankelen.

HANDELINGEN 2:25

en daarmee bedoelt hij: over Jezus. Dan volgt het citaat uit Psalm 16:8–11:

Daarom is mijn hart verblijd en mijn eer verheugt zich, ook zal mijn lichaam veilig wonen. Want U zult mijn ziel in het graf niet verlaten, U laat niet toe dat Uw Heilige ontbinding ziet. U maakt mij het pad ten leven bekend; overvloed van blijdschap is bij Uw aangezicht, lieflijkheden zijn in Uw rechterhand, voor altijd.

PSALMEN 16:8-11

Die uitdrukking is de weergave van die laatste regel in de Septuaginta. In de Psalm luidt die regel:

overvloed van blijdschap is bij Uw aangezicht, lieflijkheden zijn in Uw rechterhand, voor altijd.

PSALMEN 16:11

In de Septuaginta, die Petrus citeert, is dat enigszins ingekort. Daar staat eenvoudig:

U zult mij vervullen met vreugde door Uw aangezicht.

HANDELINGEN 2:28

oftewel: met Uw aangezicht, of: in Uw tegenwoordigheid.

Vervolgens geeft hij in vers 29 zijn uitleg ervan:

Mannenbroeders, het is mij toegestaan over de aartsvader David vrijuit tegen u te zeggen dat hij én gestorven én begraven is, en dat zijn graf tot op deze dag bij ons is.

HANDELINGEN 2:29

Daarmee wordt stilzwijgend gezegd dat zijn lichaam in dat graf en in die begraafplaats is weggerot. Je zou er kunnen gaan kijken en het vergane lichaam van David kunnen vinden. Het is beslist niet aan de ontbinding ontkomen.

Aangezien hij een profeet was en wist dat God hem met een eed gezworen had dat Hij uit de vrucht van zijn lichaam, voor zover het zijn vlees betrof, de Christus zou doen opstaan om Hem op zijn troon te zetten, daarom voorzag hij dit en zei hij over de opstanding van Christus dat Zijn ziel niet is verlaten in het graf en dat Zijn vlees geen ontbinding heeft gezien. Deze Jezus heeft God doen opstaan, waarvan wij allen getuigen zijn.

HANDELINGEN 2:30-32

Je kunt zien hoe Petrus juist die twee regels neemt:

U zult mijn ziel in het graf niet verlaten, U laat niet toe dat Uw Heilige ontbinding ziet.

PSALMEN 16:10

Hij past ze in heel letterlijke zin toe en zegt dat de enige letterlijke vervulling hiervan betrekking kon hebben op de opstanding van Christus. Hij zei dat David een profeet was. Hij sprak niet over zichzelf. Hij sprak terwijl hij de opstanding van Christus voorzag.

13

Paulus verklaart Psalm 16

We gaan kort naar Handelingen 13. We zien dat de apostel Paulus ook dezelfde Schrift aanhaalde. Kort na elkaar haalt Paulus in deze preek in Handelingen 13 drie gedeelten uit het Oude Testament aan. Twee daarvan komen uit de Psalmen en één uit Jesaja. Maar om de hele gedachtegang mee te krijgen, wil ik bij vers 33 beginnen en doorlezen tot en met vers 37:

zoals ook in de tweede psalm geschreven staat: U bent Mijn Zoon, heden heb Ik U verwekt.

HANDELINGEN 13:33

Dat hebben we eerder bestudeerd.

En dat Hij Hem uit de doden heeft doen opstaan om niet meer tot ontbinding terug te keren, heeft Hij zó gezegd: Ik zal u de weldaden van David geven, die betrouwbaar zijn;

HANDELINGEN 13:34

Dit Schriftwoord

Neig uw oor en kom tot Mij, luister, en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond sluiten: de betrouwbare gunstbewijzen aan David.

JESAJA 55:3

komt uit Jesaja 55:3. Dan zegt hij:

daarom zegt hij ook in een andere psalm: U zult Uw Heilige niet over geven om ontbinding te zien.

HANDELINGEN 13:35

en deze andere Psalm, die hij niet bij naam noemt, is Psalm 16, die we hebben bestudeerd.

Immers, David is ontslapen nadat hij in zijn tijd het raadsbesluit van God uitgediend had, en hij is bij zijn vaderen gelegd en heeft wel ontbinding gezien; maar Hij Die God opgewekt heeft, heeft geen ontbinding gezien.

HANDELINGEN 13:36-37

Dat wil zeggen: hij verging.

Je kunt dus zien dat de apostelen begrepen dat dit vers op de opstanding van Christus moest slaan. Als je het iets minder letterlijk neemt, zou het misschien op Davids eigen situatie kunnen slaan. Maar als je het vers en de woorden hun volle betekenis laat behouden, kunnen ze op niets anders slaan dan op Jezus en Zijn opstanding zelf.

14

Inleiding en lezing van Psalm 40

Nu moeten we naar enkele andere Psalmen gaan. We gaan drie Psalmen overslaan waar we later op terugkomen: Psalm 22, 23 en 24. Volgens mij vormen die samen een trilogie van Messiaanse Psalmen. Maar voorlopig slaan we die over, omdat we ze samen willen behandelen. Laten we nu verdergaan met Psalm 40.

Hier hebben we twee Psalmen achter elkaar die Messiaans zijn. Als ik dat zeg, zeg ik opnieuw niet dat elk vers daarin duidelijk naar de Messias verwijst. In beide gevallen zijn het Psalmen van David. Ook hier spreekt hij vanuit zijn eigen ervaring. In het eerste geval dankt hij God voor bepaalde bevrijdingen. In de volgende Psalm, Psalm 41, lijkt hij opnieuw in gevaar te zijn, of in elk geval ziek. Hij lijkt ziek te zijn, en zijn vijanden zijn daar blij om.

Maar tussen Davids eigen getuigenis in deze Psalmen staan uitspraken die in hun volle betekenis alleen op de Messias van toepassing kunnen zijn. Dat is voor het grootste deel het kenmerk van Messiaanse Psalmen. De woorden van de Messiaanse Psalmen

verwijzen in niet-letterlijke zin naar de spreker. Als we willen, kunnen we ze zien als niets meer dan poëzie. We kunnen in wezen zeggen dat al die woorden er alleen maar over gaan dat hij in moeilijkheden zit, dat iemand hem wil doden, en dat hij zich gewoon heel poëtisch en bloemrijk uitdrukt. Dat is mogelijk, want de Hebreeuwse poëzie veroorlooft zich zulke vrijheden. Dat hebben we in het boek Job gezien.

Maar we merken dat de schrijvers van het Nieuwe Testament graag dieper gaan en zeggen: 'Datgene waar dit letterlijk naar verwijst, moet Christus zijn.' Daarom zijn Davids ervaring en die van Christus in deze Psalmen met elkaar vermengd en verweven. Natuurlijk verwijzen de gedeelten die naar Christus verwijzen, in een beperktere, minder letterlijke zin ook naar David.

Laten we bijvoorbeeld Psalm 40 lezen:

Lang heb ik de HEERE verwacht, en Hij boog Zich naar mij toe en hoorde mijn hulpgeroep. Hij beurde mij op uit een kuil vol kolkend water, uit modderig slijk; Hij zette mijn voeten op een rots en maakte mijn schreden vast. Hij legde mij een nieuw lied in de mond, een lofzang voor onze God. Velen zullen het zien en vrezen, en op de HEERE vertrouwen. Welzalig de man die op de HEERE zijn vertrouwen stelt, en zich niet wendt tot wie hoogmoedig zijn of afdwalen naar leugen. HEERE, mijn God, veel zijn Uw wonderen, die Ú hebt gedaan, en Uw gedachten, die U over ons hebt. Men kan ze voor U niet uiteenzetten. Zou ik ze verkondigen en uitspreken, dan zijn ze zó machtig veel dat ik ze niet kan tellen. U hebt geen vreugde gevonden in slachtoffer en graanoffer, U hebt Mijn oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt U niet geëist. Toen zei Ik: Zie, Ik kom, in de boekrol is over Mij geschreven. Ik vind er vreugde in, Mijn God, om Uw welbehagen te doen; Uw wet draag Ik diep in Mijn binnenste. Ik breng de blijde boodschap van de gerechtigheid in de grote gemeente; zie, mijn lippen belet ik niet. Ú, HEERE, weet het! Uw gerechtigheid verberg ik niet diep in mijn hart, Uw waarheid en Uw heil verkondig ik. Uw goedertierenheid en Uw trouw verzwijg ik niet in de grote gemeente. HEERE, Ú zult mij Uw barmhartigheid niet onthouden; laat Uw goedertierenheid en Uw trouw mij voortdurend beschermen. Want rampen, niet te tellen, hebben mij omvangen; mijn ongerechtigheden hebben mij getroffen.

PSALMEN 40:2-13

Die regel zou nooit op Christus van toepassing kunnen zijn.

En ik heb ze niet kunnen overzien. Zij zijn machtig veel meer dan de haren van mijn hoofd, en mijn hart heeft mij verlaten. Laat het U behagen, HEERE, mij te redden; HEERE, kom mij spoedig te hulp. Laat tezamen beschaamd en rood van schaamte worden wie mij naar het leven staan om dat te vernielen; laat terugwijken en te schande worden wie vreugde vinden in mijn onheil. Laat als loon voor hun smaad verwoest worden wie tegen mij zeggen: Haha! Laat in U vrolijk en verblijd zijn allen die U zoeken; laat wie Uw heil liefhebben, voortdurend zeggen: De HEERE is groot! Ík ben wel ellendig en arm, maar de Heere denkt aan mij. U bent mijn Helper en mijn Bevrijder; mijn God, wacht niet langer!

PSALMEN 40:13-18

Het lijkt erop dat deze passage geschreven kan zijn door David voordat hij zijn koninklijke gezag kreeg, want hij zegt dat hij arm en behoeftig is. Dat zou beslist een goede beschrijving zijn van zijn lichamelijke omstandigheden voordat hij het koningschap kreeg, want hij vluchtte door de woestijn voor Saul.

Het is echter mogelijk dat hij dit geestelijk bedoelt:

Ik ben arm.

Ik heb een verbrijzelde geest. Ik zie mezelf als iemand die geestelijk in grote nood verkeert, ook al ben ik koning. Dat zou ook het geval kunnen zijn. Hoe dan ook, over het algemeen lijkt het te passen. De Psalmen passen in het algemeen meer bij de periode waarin David voor Saul vluchtte dan bij de tijd waarin hij koning was.

15

Uit de kuil naar een nieuw lied

In de eerste drie verzen spreekt hij erover dat hij geduldig op de HEERE heeft gewacht, en hij zegt:

Lang heb ik de HEERE verwacht, en Hij boog Zich naar mij toe en hoorde mijn hulpgeroep. Hij beurde mij op uit een kuil vol kolkend water, uit modderig slijk; Hij zette mijn voeten op een rots en maakte mijn schreden vast. Hij legde mij een nieuw lied in de mond, een lofzang voor onze God. Velen zullen het zien en vrezen, en op de HEERE vertrouwen.

PSALMEN 40:2-4

enzovoort. Dit zou ook gezien kunnen worden als een mogelijke verwijzing naar de opstanding van Jezus, hoewel het Nieuwe Testament het nergens als zodanig aanhaalt. Er is een later gedeelte van deze Psalm dat in het Nieuwe Testament over Jezus wordt aangehaald. Dat maakt ons erop attent dat er een messiaans thema door deze Psalm heen geweven is. Maar deze drie verzen aan het begin worden niet in het Nieuwe Testament aangehaald. Daarom weten we niet of ze bedoeld zijn als een messiaans gedeelte van de Psalm. Maar omdat bijvoorbeeld de verzen 6 tot en met 10 dat wel zijn, is het ook mogelijk dat de verzen 1 tot en met 3 dat zijn. Dat zou hiervan nog een interessante verwijzing maken naar de dood en opstanding van de Messias.

Welzalig de man die op de HEERE zijn vertrouwen stelt, en zich niet wendt tot wie hoogmoedig zijn of afdwalen naar leugen.

PSALMEN 40:5

De kuil wordt vaak beschouwd als een synoniem voor de hel, Sheol of het graf. In wezen zou dit kunnen verwijzen naar het opstaan uit het graf: uit het slijk, dat de aarde zou voorstellen.

Het had gemakkelijk aangehaald kunnen worden. Ik verbaas me erover dat het niet in het Nieuwe Testament is aangehaald, al kan het heel goed zijn aangehaald in een deel van de prediking van de apostelen dat niet voor ons is opgetekend.

Wat betreft het leggen van een nieuw lied in mijn mond, ja, een lofzang voor onze God: dat is het getuigenis van David, dat is ons getuigenis, en dat is ook het getuigenis van Jezus. Want de Schrift zegt dat Jezus lofzangen zingt te midden van de gemeente. Zelfs terwijl wij lofzangen zingen, is Jezus in ons midden en zingt Hij met ons lofzangen. Dat staat in Psalm 22:22, waar we in een andere les afzonderlijk naar zullen kijken. Psalm 22:22 vermeldt dat Jezus lofzangen zingt te midden van de gemeente.

16

De Messias spreekt in de gemeente

We kunnen zien dat een van de thema's die in deze Psalm steeds terugkeren, te maken heeft met de gemeente. Hij zegt bijvoorbeeld in vers 9:

Ik breng de blijde boodschap van de gerechtigheid in de grote gemeente; zie, mijn lippen belet ik niet. Ú, HEERE, weet het!

PSALMEN 40:10

Vers 10 zegt helemaal aan het einde:

Uw gerechtigheid verberg ik niet diep in mijn hart, Uw waarheid en Uw heil verkondig ik. Uw goedertierenheid en Uw trouw verzwijg ik niet in de grote gemeente.

PSALMEN 40:11

Het woord 'gemeente' is in het Griekse Oude Testament ekklesia. Dat is hetzelfde woord dat in het Nieuwe Testament met 'gemeente' wordt vertaald. Deze Psalm heeft dus verbanden met de gemeente en natuurlijk met de Messias.

Hij gaat tamelijk uitvoerig in op de barmhartigheden van God, op hoe wonderbaarlijk Zijn werken zijn en hoeveel gedachten Hij over ons heeft, wat goed is. Als men ze in volgorde zou opsommen, zijn ze niet te tellen, enzovoort.

Dan hebben we in de verzen 6 tot en met 10 het duidelijk messiaanse gedeelte. Het zou misschien niet zo duidelijk messiaans zijn als het niet in het Nieuwe Testament werd aangehaald. Maar omdat dat wel gebeurt, is het dat ook en weten we dat het messiaans is:

U hebt geen vreugde gevonden in slachtoffer en graanoffer, U hebt Mijn oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt U niet geëist. Toen zei Ik: Zie, Ik kom, in de boekrol is over Mij geschreven. Ik vind er vreugde in, Mijn God, om Uw welbehagen te doen; Uw wet draag Ik diep in Mijn binnenste.

PSALMEN 40:7-9

Ik kan me niet herinneren dat de verzen 9 en 10 in het Nieuwe Testament worden aangehaald, maar ze maken duidelijk deel uit van dezelfde woorden en zouden net zo goed op Jezus van toepassing zijn:

Ik heb in de grote samenkomst over gerechtigheid gesproken. Ik heb mijn mond niet gehouden, Heer, dat weet U. Ik heb uw gerechtigheid niet voor mezelf gehouden. Ik heb verteld over uw trouw en uw redding. Ik heb uw liefde en uw waarheid niet voor de grote samenkomst verzwegen.

Dat wil zeggen dat de spreker, David, zegt:

Ik besef dat U iets anders wilt dan offers en offergaven.

17

God verlangt meer dan offers

Dit is iets wat hij ook in de 51e Psalm vermeldt. Laten we even snel naar de 51e Psalm kijken om deze vergelijkbare gedachte bij David te zien. David schreef de 51e Psalm natuurlijk toen hij berouw had over zijn zonde met Bathseba. In Psalm 51, de verzen 16 en 17, zegt David:

Want U vindt geen vreugde in offers, anders zou ik ze brengen; in brandoffers schept U geen behagen. De offers voor God zijn een gebroken geest; een verbrijzeld en verslagen hart zult U, o God, niet verachten.

PSALMEN 51:18-19

Je ziet dus dat David, toen hij zich bekeerde van zijn zonde met Bathseba, beseftte dat offers niet werkelijk alles waren waar God naar zocht. Volgens de Joodse wet bracht je, als je zonden had begaan, een schuldoffer naar de tempel, of naar de tabernakel in de tijd voordat er een tempel was. De priester offerde het dan voor je. Het bloed werd gesprenkeld enzovoort, en dat diende om je zonde te bedekken. David zei: „Ik beseft dat U niet alleen dat wilt.” Dat was een inzicht dat David had en de meeste Joden niet. De meeste Joden waren er heel tevreden mee de offers te brengen zonder dat er iets veranderde in hun innerlijke mens. Ze beschouwden het als iets ritueels: ik kan zondigen en daarna een offer brengen. En als ik opnieuw zondig, breng ik gewoon nog een offer. Dan zal God mij aannemen, omdat ik die offers breng. Maar David beseftte door inspiratie dat God iets diepers wilde dan alleen het rituele offer van een dier. Hij wilde iets in het hart. Hij wilde dat het hart van een mens veranderde. Daarom zei David dat hij gemakkelijk een offer zou brengen als God dat verlangde. Als koning had hij duizenden stieren kunnen offeren als hij dat wilde. Maar hij beseftte dat dit niet is waar God werkelijk naar zoekt. God houdt Zich niet bezig met de vraag hoeveel stieren ik kan offeren. Hij zoekt een gebroken hart dat berouw heeft, een verbrijzeld hart. David zegt: „Dat zult U niet verachten.” Daar zien we dus het inzicht van David.

Nu gaan we terug naar de psalm die we bekijken, Psalm 40. In vers 6 zegt hij:

U wilde geen offers en offergaven.

Dat klinkt precies als Psalm 51.

U hebt geen vreugde gevonden in slachtoffer en graanoffer,
U hebt Mijn oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt U
niet geëist.

PSALMEN 40:7

Het woord „geopend” betekent in het Hebreeuws „uitgegraven” of mogelijk „doorboord”. Er zijn dus twee manieren om dit uit te leggen. De ene uitleg zou zijn, zoals wij het waarschijnlijk geneigd zouden zijn uit te leggen: „U hebt mijn oren geopend.” Dat betekent dan: „U hebt mij het vermogen gegeven om U te horen.” Dat is een heel goed mogelijke uitleg. Wij spreken er ook over dat Hij onze ogen en onze oren opent, zodat wij kunnen zien en horen. Dat kan zijn wat David zegt.

Maar omdat daar het woord „uitgegraven” staat — „U hebt mijn oor uitgegraven”, of „doorboord” — kan het verwijzen naar het doorboren van de oorlel. Dat was iets wat bij een slaaf voor het leven werd gedaan. Je herinnert je dat een slaaf aan wie zijn vrijheid werd aangeboden, een slaaf voor het leven kon worden als hij uit liefde voor zijn meester zijn hele leven slaaf wilde blijven en zijn vrijheid niet wilde aannemen. Het ritueel was dat ze hem naar de deur van het huis brachten en zijn hoofd ertegenaan hielden. Ze gebruikten een priem om zijn oor te doorboren en deden er een oorring in. Omdat zijn oor doorboord was, zou dat voortaan altijd laten zien dat hij levenslang de slaaf was van de man die zijn oor had doorboord.

David kan daar dat beeld gebruiken: „U hebt mijn oor doorboord. God, U wilde niet alleen dat ik offers bracht. U wilde dat ik U diende.” Met andere woorden, dat ik Uw dienaar was, Uw slaaf voor het leven, Uw liefdesslaaf. Het gaat er niet om dat je slaafs iets doet omdat de wet zegt dat je het moet doen, maar dat je uit liefde voor God ervoor kiest Zijn dienaar te zijn. Ook dat kan het heel goed betekenen. Beide zijn heel goed mogelijk.

Iets interessants is dat wanneer dit in het boek Hebrreeën over Jezus wordt aangehaald, er uit de Septuaginta wordt geciteerd, en die luidt iets anders. In de Septuaginta staat:

U wilde geen offers en offergaven, maar U hebt een lichaam voor mij klaargemaakt.

Zoals je ziet, is dat een heel grote verandering. Het is een grote verandering van „U hebt mijn oor uitgegraven” naar „U hebt voor mij een lichaam bereid”. Waarom de vertalers van de Septuaginta voor die vertaling kozen, weten we niet. Maar interessant genoeg is dat de versie die de schrijvers van het Nieuwe Testament aanhaalden. In Hebreeën wordt die aangehaald als de lezing die beter past bij een vervulling in Christus. Daar zullen we het zo meteen over hebben.

18

David en Christus doen Gods wil

We komen binnenkort bij Hebreeën om te bespreken hoe deze passage wordt gebruikt. Maar laten we eerst proberen uit te zoeken wat David er zelf bij dacht, hoe David over deze woorden dacht. Als hij niet begreep dat de Geest hem in werkelijkheid geïnspireerde woorden over de Messias gaf, wat zouden deze woorden dan voor David in zijn eigen ervaring hebben betekend? Waarschijnlijk zegt hij: „God, ik ben gaan beseffen dat de offers en de rituele offergaven van de tempel niet genoeg zijn. U wilt werkelijk dat mensen Uw dienaar zijn, of U wilt dat mensen naar U luisteren.” Hoe dan ook: „U opent mijn oren”, of: „U doorboort mijn oor.” Hoe dan ook zegt hij: „U zoekt mensen die U horen, die U volgen en die U dienen, en niet alleen mensen die aan de rituele vereisten van de tempel voldoen.”

En toen zei hij:

Toen zei Ik: Zie, Ik kom, in de boekrol is over Mij geschreven. Ik vind er vreugde in, Mijn God, om Uw welbehagen te doen; Uw wet draag Ik diep in Mijn binnenste.

PSALMEN 40:8-9

Met andere woorden, hij zegt, net als een dienaar van wie het oor is doorboord en die dient omdat hij van zijn meester houdt: „Ik schep er vreugde in Uw wil te doen. Ik doe het niet omdat het een slaafse vorm van gebondenheid is. Ik doe het omdat ik er

vreugde in schep het te doen. Ik kom om Uw wil te doen, en ik schep er vreugde in het te doen.”

Nu is deze uitspraak:

Toen zei Ik: Zie, Ik kom, in de boekrol is over Mij geschreven.

PSALMEN 40:7

niet duidelijk als het erom gaat wat David hier bedoeld zou hebben. Over welk boek spreekt hij, waarin over hem geschreven zou staan? Of misschien staat er niet werkelijk over hem geschreven. Misschien zegt hij in wezen alleen dat de wet ook tot hem spreekt, of dat de wet ook op hem van toepassing is. Maar deze woorden worden heel letterlijk vervuld in Christus, en daarom laat de schrijver van Hebreeën ze ten volle tot hun recht komen. We kunnen in Hebreeën hoofdstuk 10 zien hoe hij ze gebruikte. Het is een heel interessant gebruik van deze woorden. En je kunt zien dat deze psalm heel bruikbaar werd om aan te tonen dat Jezus een einde maakte aan het offerstelsel, en dat Jezus het nieuwe verbond instelde, dat geen offers omvatte. Daarmee deed Hij het oude verbond teniet, dat wel offers omvatte.

Hebreeën 10 probeert aan te tonen dat het offer van Christus ver verheven is boven het offerstelsel van het Oude Testament. Bij de vergelijking of tegenstelling tussen die twee staat er in vers 3:

Maar nu wordt men door deze offers elk jaar opnieuw aan de zonden herinnerd. Want het is onmogelijk dat het bloed van stieren en bokken de zonden wegneemt.

HEBREEËN 10:3-4

Met ‘die offers’ worden de offers van het Oude Testament bedoeld. Stieren en bokken waren de dieren die de Joden in het Oude Testament offerden. Het was niet mogelijk dat die de zonden wegnamen. Dat begreep David zelfs in het Oude Testament al, hoewel veel Joden dat niet begrepen.

En nu citeert hij uit onze passage in Psalm 40:

Slachtoffer en graanoffer hebt U niet gewild, maar U hebt voor
Mij een lichaam gereedgemaakt.

HEBREEËN 10:5

Dat komt overeen met:

U hebt geen vreugde gevonden in slachtoffer en graanoffer,
U hebt Mijn oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt U
niet geëist.

PSALMEN 40:6

of: doorboord.

Let erop dat de schrijver:

Toen zei Ik: Zie, Ik kom — in de boekrol is over Mij geschreven —
om Uw wil te doen, o God.

HEBREEËN 10:7

als een tussenzin weergeeft. Vers 7 moet dus zo worden gelezen:

Toen zei ik: kijk, ik kom om uw wil te doen, God.

19

Jezus vervangt het oude offerstelsel

De schrijver van Hebreeën gaat het volgende betogen: op deze plaatsen spreekt Jezus, en Jezus erkent met zoveel woorden dat het offerstelsel van het Oude Testament ontoereikend was. Die offers maakten geen einde aan het zondeprobleem in de mens.

Ze bedekten zonden tijdelijk, maar ze konden de zonde niet wegnemen. Ze konden de mens niet veranderen. Ze konden hem niet minder zondig maken. Daarom moesten ze jaar na jaar worden gebracht, want het was niet mogelijk dat ze de zonden wegnamen.

God had geen behagen in dat stelsel. Dat wil zeggen: niet genoeg behagen om het te laten voortbestaan. Het was niet voor altijd toereikend. Het was iets voorlopigs dat God gaf om vooruit te wijzen naar Christus, maar het was niet iets wat werkelijk tot stand bracht wat God gedaan wilde hebben. Volgens de schrijver zegt Jezus dat wanneer hij Hem als volgt citeert:

Slachtoffer en graanoffer hebt U niet gewild, maar U hebt voor Mij een lichaam gereedgemaakt.

HEBREEËN 10:5

Met andere woorden, in plaats van het offerstelsel heeft God voor Jezus een lichaam bereid.

Volgens de schrijver van Hebreeën kan dit verwijzen naar het lichaam dat uit de maagd Maria geboren werd — de mens Jezus van Nazareth, het menselijke lichaam waarin Jezus leefde — of naar de gemeente; beide interpretaties zouden enigszins van toepassing zijn. Want de gemeente is eenvoudigweg de voortzetting van Zijn fysieke lichaam. Hij is het Hoofd; wij zijn de leden. Hoe dan ook kunnen we zien dat de gemeente verband houdt met deze passage. Maar het punt is dat wat de offers van het Oude Testament niet konden doen, tot stand moest worden gebracht doordat Jezus een fysieke, lichamelijke gestalte aannam. Hij moest immers Zichzelf als offer brengen. Daarom zegt Hij:

Toen zei Ik: Zie, Ik kom — in de boekrol is over Mij geschreven — om Uw wil te doen, o God.

HEBREEËN 10:7

Toen zei Ik: Zie, Ik kom, in de boekrol is over Mij geschreven.

PSALMEN 40:7

is een heel begrijpelijke verwijzing als die op Christus slaat. Uit de mond van David was dit moeilijk uit te leggen. Uit de mond van Christus is het gemakkelijk. Hij zegt eenvoudig:

Het hele Oude Testament gaat over Mij.

Met andere woorden, het hele Oude Testament heeft Hem werkelijk als hoofdonderwerp. Wanneer we de Psalmen lezen, zien we hoeveel daarvan werkelijk Jezus als onderwerp hebben. En dat geldt niet alleen voor de Psalmen, maar voor het hele boekwerk.

20

Christus' offer eens en voor altijd

Als je de gedachtegang hier kunt volgen, wordt het citaat uit de psalm in de verzen 6 en 7 als volgt gebruikt: Jezus erkende dat het offerstelsel van het Oude Testament ontoereikend was. Daarom zei Hij:

Kijk, ik kom om uw wil te doen.

Met andere woorden, 'Uw wil doen' staat tegenover het offerstelsel. De wil van God die Jezus kwam doen, is een nieuw verbond dat het oude offerstelsel vervangt.

Dat is wat de schrijver in vers 8 zegt en vervolgens:

Daarvoor had Hij gezegd: Slachtoffer en graanoffer en brandoffers en offers voor de zonde hebt U niet gewild en zij hebben U niet behaagd, hoewel zij overeenkomstig de wet worden gebracht. Daarna sprak Hij: Zie, Ik kom om Uw wil te doen, o God. Hij neemt het eerste weg om het tweede daarvoor in de plaats te zetten. Op grond van die wil zijn wij geheiligd door het offer van het lichaam van Jezus Christus, eens en voor altijd gebracht.

HEBREEËN 10:8-10

— einde citaat —

In vers 10 zouden we het woord ‘wil’ tussen aanhalingstekens kunnen zetten, omdat hij uit de Schrift de woorden ‘Uw wil doen’ citeert. Door die ‘wil’ — dat wil zeggen, de wil van God die Jezus moest vervullen — moesten allen die door het offer van Zijn lichaam geheiligd worden, eens en voor altijd heiliging ontvangen.

Het argument dat in Hebreeën aan Psalm 40 wordt ontleend, is dit: de offers van het Oude Testament konden zonden bedekken, maar ze konden het probleem van de zonde niet werkelijk oplossen. Dat kon alleen worden opgelost doordat Jezus Zelf een lichaam aannam en eens en voor altijd voor ons stierf. Daarover werd gesproken met de woorden:

Ik kom om Uw wil te doen.

PSALMEN 40:8-9

Denk eraan hoe Jezus in de hof van Gethsémané vlak voor Zijn kruisiging stond. In zekere zin hing Hij al bijna aan het kruis. Hij was nog maar een paar uur van de kruisiging verwijderd. Hij zei:

Niet wat Ik wil, maar wat U wilt moet gebeuren.

Hij kwam om Gods wil te doen. En die wil, zegt de schrijver van Hebreeën, was de wil van God om het lichaam van Jezus als offer te geven, om een einde te maken aan het offersysteem en om voor altijd, eens en voor altijd, heiliging voor ons tot stand te brengen.

Als we teruggaan naar Psalm 40, kunnen we zien hoe dit wordt gebruikt. Wat daar in wezen wordt gezegd, is dat, wat David er ook mee bedoelde, de Heilige Geest de woorden van Jezus sprak. Hij zei dat Jezus een einde zou maken aan het offersysteem door Zijn eigen lichaam aan God te offeren.

21

Doorboorde oren en een bereid lichaam

Misschien zit je nog steeds te puzzelen over het verschil tussen wat er in vers 6 van de Psalm staat:

U hebt geen vreugde gevonden in slachtoffer en graanoffer,
U hebt Mijn oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt U
niet geëist.

PSALMEN 40:7

en hoe dat in Hebreeën wordt aangehaald, waar staat:

Daarom zegt Hij bij Zijn komst in de wereld: Slachtoffer en
graanoffer hebt U niet gewild, maar U hebt voor Mij een
lichaam gereedgemaakt.

HEBREEËN 10:5

Dat klinkt als twee heel verschillende dingen. Maar als je er echt goed naar kijkt, verschillen ze niet zo sterk. Als het gaat over het doorboren van het oor en iemand tot een dienstknecht maken, dan is dat in wezen wat Jezus deed toen Hij een lichaam aannam. Hij werd de Dienstknecht van Jehova, een term die in Jesaja vaak voor de Messias wordt gebruikt. Jesaja gebruikt de term 'de Dienstknecht van Jehova' heel vaak voor de Messias. Hij werd Gods Dienstknecht door een lichaam aan te nemen. Zelfs als we niet kunnen begrijpen waarom de ene bewoording met de andere is vertaald, kunnen we in elk geval zien dat ze allebei hetzelfde begrip uitdrukken met betrekking tot Christus.

In vers 9 en 10 hebben we al gelezen hoe Hij zei:

Ik breng de blijde boodschap van de gerechtigheid in de grote gemeente; zie, mijn lippen belet ik niet. Ú, HEERE, weet het! Uw gerechtigheid verberg ik niet diep in mijn hart, Uw waarheid en Uw heil verkondig ik. Uw goedertierenheid en Uw trouw verzwijg ik niet in de grote gemeente.

PSALMEN 40:10-11

De grote gemeente. Jezus maakte de waarheid bekend aan de gemeente, maar Hij verborg de waarheid wel voor degenen die niet tot de gemeente behoorden, nietwaar? Hij vertelde gelijkenissen, zodat degenen die niet geloofden en die niet bestemd waren om de geheimenissen van het Koninkrijk te kennen, het niet zouden begrijpen. Maar aan Zijn gelovigen legde Hij alles afzonderlijk uit.

Het enige andere vers in deze Psalm dat volgens mij echt enige toelichting nodig heeft, is vers 16:

Laat in U vrolijk en verblijd zijn allen die U zoeken; laat wie Uw heil liefhebben, voortdurend zeggen: De HEERE is groot!

PSALMEN 40:17

is wat wij voortdurend behoren te zeggen. Ik zou willen voorstellen dat we de Heere voortdurend grootmaken.

22

Psalm 41: Davids ziekte en vijanden

Ik wil verdergaan met Psalm 41, omdat ook dat een messiaanse Psalm is en er een passage in staat die Jezus in het Nieuwe Testament met betrekking tot Zichzelf aanhaalt. Dat is vers 9, dat Jezus aanhaalt — of dat niet precies wordt aangehaald, maar waarop in het Nieuwe Testament wordt gezinspeeld — over het verraad van Jezus door Judas.

Welzalig is hij die verstandig omgaat met een ellendige; in dagen van onheil zal de HEERE hem bevrijden. De HEERE zal hem bewaren en hem in het leven behouden; hij zal op aarde gelukkig gemaakt worden. Geef hem niet over aan het verlangen van zijn vijanden. De HEERE zal hem ondersteunen op zijn rustbank; als hij ziek is, maakt U heel zijn ziek bed anders.

PSALMEN 41:2-4

of het zou kunnen zijn:

U zult hem tijdens zijn ziekte weer beter maken.

Wat dat waarschijnlijk betekent, is dat God hem van zijn ziekte zal genezen. Hij spreekt over een gezegend mens die goed is voor de armen. God zal goed voor hem zijn, en wanneer hij ziek is, zal er voor hem worden gezorgd. Naarmate de Psalm zich ontvouwt, ontdekken we dat David zelf ziek is terwijl hij dit schrijft, en dat zijn vijanden er genoeg in scheppen dat hij ziek is.

Vers 4 zegt:

Ik zei: HEERE, wees mij genadig; genees mijn ziel, want ik heb tegen U gezondigd.

PSALMEN 41:5

betekent natuurlijk eenvoudig:

Genees mij.

Hij spreekt over ziek zijn:

Want ik heb tegen U gezondigd.

Hij zag zijn ziekte als een straf voor zonde.

Mijn vijanden spreken kwaad over mij en zeggen: Wanneer zal hij sterven en zijn naam vergaan?

PSALMEN 41:6

Dat is wat ze denken.

Als een van hen naar mij komt kijken, spreekt hij valse dingen en zijn hart brengt onrecht bijeen; gaat hij naar buiten, dan spreekt hij daarover.

PSALMEN 41:7

Er wordt gezegd dat zijn vijanden zich er in het geheim over verheugen dat hij ziek op bed ligt en hopen dat hij zal sterven. Ze zeggen:

Wanneer gaat hij dood?

Maar ze komen hem bezoeken en praten bedrieglijk tegen hem. Ze doen alsof ze bezorgd zijn. Ze bezoeken hem aan zijn ziekbed en gedragen zich alsof ze heel bezorgd zijn, maar wanneer ze bij hem weggaan, spreken ze heel anders. Wanneer zo iemand naar buiten gaat, praat hij er anders over.

Allen die mij haten, mompelen tezamen over mij. Zij bedenken tegen mij wat slecht voor mij is en zeggen: Verdorven praktijken kleven hem aan; wie zo neerligt, zal niet meer opstaan.

PSALMEN 41:8-9

Met andere woorden, ze verheugen zich erover dat hij ziek is en dat er een of andere ziekte in zijn lichaam zit. Ze zeggen: ‘Nee, ik denk niet dat hij hier nog van zal herstellen.’

Dan staat er in vers 9:

Zelfs de man met wie ik in vrede leefde, op wie ik vertrouwde, die mijn brood at, heeft zich tegen mij gekeerd.

PSALMEN 41:10

Dit verwees naar het verraad van Jezus door Judas, maar het gold ook voor David, zoals we zullen zien.

Maar U, HEERE, wees mij genadig, en laat mij opstaan, zodat ik het hun vergeld. Hierdoor weet ik dat U mij genegen bent: dat mijn vijand over mij niet zal juichen. Want wat mij betreft, U ondersteunt mij in mijn oprechtheid, U plaatst mij voor Uw aangezicht, voor eeuwig. Geloofd zij de HEERE, de God van Israël, van eeuwigheid tot eeuwigheid! Amen, ja, amen.

PSALMEN 41:11-14

23

De mogelijke achtergrond van Davids ziekte

De reden voor dit dubbele amen aan het eind van vers 13 is dat dit het einde is van het eerste van de vijf boeken van de Psalmen. Ze eindigen allemaal met zoiets, een lofprijzing.

Eén ding om hier te overwegen is dat we nergens in de Bijbel iets over deze ziekte van David lezen, tenzij dit de ziekte is die hij vóór zijn dood had. Vóór zijn dood leed hij aan tering. In de Bijbel wordt ons verteld dat hij, toen hij heel oud was en op het punt stond te sterven, niet warm kon blijven. Ze stapelden dekens op hem om te voorkomen dat hij het koud kreeg. Maar ook al legden ze een heleboel dekens op hem, er staat dat

ze hem niet warm konden krijgen. Uiteindelijk haalden ze een jong meisje binnen dat Abisag heette. Zij moest bij hem in bed liggen en hem warm houden, hoewel de Bijbel duidelijk zegt dat ze geen seksuele omgang hadden. Ik denk dat ze dit een betere oplossing vonden dan een hond, en het zou er vreemder hebben uitgezien als er een man bij hem in bed was komen liggen. Dus vonden ze dat het net zo goed een vrouw kon zijn, maar hij was te oud om belangstelling te hebben voor seksuele omgang. Ze was er alleen maar om hem warm te houden, om zijn bed te verwarmen. Voor zover we weten, is hij nooit van die ziekte hersteld.

Het is mogelijk dat dit de ziekte is waarover hij het hier heeft. In dat geval zouden zijn woorden in vers 9:

Mijn goede vriend, die ik vertrouwde en die van mijn brood at, heeft zich tegen mij gekeerd, kunnen verwijzen naar het feit dat David ziek op bed lag en stervende was. Een aantal van zijn mannen, Joab en anderen, hadden tijdens al zijn kwellingen als jonge man en tijdens al zijn beproevingen aan zijn kant gestaan. Maar toen liepen ze over naar zijn zoon Adonia, die de troon probeerde te bemachtigen.

Adonia, een van Davids zonen, besloot zichzelf tot koning uit te roepen, ook al had David gezegd dat Salomo koning zou worden. Adonia probeerde enkele raadgevers en krijgers uit Davids leger aan zijn kant te krijgen, en dat lukte hem. Dat zou kunnen zijn waar hier naar verwezen wordt wanneer hij spreekt over degenen die aan zijn tafel aten. De koning had altijd bepaalde bevoorrechte mensen die van zijn brood mochten eten en samen met hem aan zijn tafel mochten eten. Mogelijk hadden sommigen van hen Adonia trouw gezworen. Dat zou dit alles verklaren.

24

Davids bedreigde koningschap en verraad

Een andere mogelijke uitleg is dat hij niet letterlijk ziek was, maar ziekte op dichterlijke wijze gebruikte als symbool voor zijn positie als koning. Er was een tijd dat zijn zoon Absalom tegen hem in opstand kwam. Hij verdreef hem en enkele van zijn volgelingen uit het koninkrijk en wilde hen zelfs achtervolgen om hen te doden. Absalom probeerde zich de troon toe te eigenen. Natuurlijk werd Absalom bij die

poging gedood, zoals je je misschien herinnert. Maar in die tijd liepen bepaalde vrienden van David over naar Absaloms kant. Achitofel was een van hen, de raadgever die zo wijs heette te zijn. Hij was Davids raadgever geweest, maar vervolgens liep hij over en koos hij de kant van Absalom. David zou daaraan gedacht kunnen hebben.

Wanneer hij spreekt over een ziekte waarvan hij niet zal herstellen, zeggen zijn vijanden:

Hij heeft een ernstige ziekte; hij wordt niet meer beter.

Hij zou figuurlijk kunnen spreken. Met andere woorden, de regering van deze man is voorbij. Hij gaat snel ten onder. Zijn situatie is ongezond en verslechtert snel. Hij is niet lichamelijk ziek, maar zijn positie, zijn veiligheid en al het andere verkeren in een ziekelijke toestand en gaan snel achteruit.

Hoe dan ook, we weten niet in welke situatie David dit schreef. Het kan een van beide zijn geweest. In beide gevallen waren er mensen die zijn vrienden waren geweest. Ze waren door hem bevoorrecht en begunstigd doordat ze aan zijn tafel mochten eten, maar ze keerden zich van hem af.

Dit werd letterlijk vervuld toen Judas Jezus verraadde. Toen Jezus bij het Laatste Avondmaal aan tafel zat, zei Hij:

Een van jullie zal Mij verraden, en de discipelen zeiden:

En deze ging tegen Jezus' borst liggen en zei tegen Hem: Heere, wie is het?

JOHANNES 13:25

Johannes fluisterde Hem toe:

Wie zal U verraden?

Hij zei:

Jezus antwoordde: Die is het aan wie Ik het stuk brood zal geven, nadat Ik het ingedoopt heb. En toen Hij het stuk brood ingedoopt had, gaf Hij het aan Judas Iskariot, de zoon van Simon.

JOHANNES 13:26

Toen gaf Jezus het ingedoopte stukje brood aan Judas, en Judas verliet de kamer om Jezus te gaan verraden.

25

David als voorafbeelding van Christus

Je kunt dus zien dat Davids ervaring een voorafschaduw was van de ervaring van Christus. David was een koning. David was Gods uitverkoren koning, maar er waren mensen die hem ten val probeerden te brengen. Bij deze poging om David ten val te brengen, liepen veel van Davids vertrouwde vrienden over. Ze keerden zich tegen hem en kozen de kant van zijn vijanden.

Dat overkwam Jezus ook. Jezus was Gods uitverkoren koning voor Israël, maar de gezagsdragers die destijds aan de macht waren, wilden niet dat Hij koning werd. De schriftgeleerden en Farizeeën, het Sanhedrin, wilden niet dat Jezus koning werd, en zij waren Zijn vijanden. Minstens één van Jezus' vrienden liep over, koos de andere kant en verraadde Hem.

Zo zien we in deze psalm een beeld van de Messias op het moment dat het erop lijkt dat het snel bergafwaarts met Hem gaat. Toen Judas Jezus verraadde, nam Zijn populariteit af. Ooit waren duizenden mensen Hem gevolgd, maar nu haastte Hij Zich in het donker van de ene plek naar de andere om arrestatie te ontlopen. Hij verbleef buiten de stad en sloop de stad binnen om in het geheim met Zijn discipelen bijeen te komen voor het Pascha en zo. Hij verloor snel aan populariteit. Zijn vijanden hadden Zijn dood beraamd. Ze dachten dat ze een vrijwel zekere manier hadden om Hem te pakken te krijgen. Ze hadden Judas aan hun kant.

De dingen die over David werden gezegd toen zijn koninkrijk werd bedreigd en zijn vrienden overliepen, waren dus in symbolische zin ook op Jezus van toepassing. David wordt hier opnieuw gezien als een voorafbeelding van Christus, zoals hij dat ook op andere plaatsen is. Er zijn nog enkele andere Messiaanse psalmen te behandelen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Korinthe 15:3
- Psalmen 16:1-7
- Psalmen 16:8-11
- Psalmen 16:1
- Psalmen 73:26
- Psalmen 16:2
- Psalmen 16:2-8
- Exodus 23:13
- Psalmen 16:5-6
- Psalmen 16:7
- Psalmen 16:9
- Psalmen 110:1
- Psalmen 3:6
- Psalmen 4:9
- Psalmen 16:10
- Psalmen 16:11
- Handelingen 2:25
- Handelingen 2:28
- Handelingen 2:29
- Handelingen 2:30-32
- Handelingen 13:33
- Handelingen 13:34
- Jesaja 55:3
- Handelingen 13:35
- Handelingen 13:36-37

- Psalmen 40:2-13
- Psalmen 40:13-18
- Psalmen 40:2-4
- Psalmen 40:5
- Psalmen 40:10
- Psalmen 40:11
- Psalmen 40:7-9
- Psalmen 51:18-19
- Psalmen 40:7
- Psalmen 40:8-9
- Hebreëën 10:3-4
- Hebreëën 10:5
- Psalmen 40:6
- Hebreëën 10:7
- Hebreëën 10:8-10
- Psalmen 40:10-11
- Psalmen 40:17
- Psalmen 41:2-4
- Psalmen 41:5
- Psalmen 41:6
- Psalmen 41:7
- Psalmen 41:8-9
- Psalmen 41:10
- Psalmen 41:11-14
- Johannes 13:25
- Johannes 13:26

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.